

РЕШЕНИЕ

на Постоянната комисия по хуманитарни науки и изкуства за резултатите от извършеното оценяване по процедура за програмна акредитация на професионално направление 2.2 История и археология от област на висше образование 2. Хуманитарни науки на Американския университет в България

1. Хронология на процедурата:

Процедурата е открита от Постоянната комисия по хуманитарни науки и изкуства на 17.12.2014 г. (Протокол № 20) по искане на висшето училище (вх.№ 871/08.12.2014 г.).

На заседание, проведено на 16.12.2015 г. (Протокол №17), на основание чл. 88а, ал. 4 от ЗВО и чл. 12, ал. 6, т. 4 от ПДНАОА, членовете на Комисията приеха доклада на експертната група, утвърдена с решение на Акредитационния съвет на НАОА от 15.10.2015 г. (Протокол №23).

Експертната група извърши проверка на оценяваната институция в периода от 18.11.2015 г. до 20.11.2015 г.

2. Констатации и оценки за изпълнението на критериалната система:

Въз основа на изводите в доклада на експертната група Постоянната комисия направи следните констатации и оценки за изпълнението на критериалната система:

Изпълнени са препоръките от предходната програмна акредитация.

Обучението на студентите в АУБ, които са в професионално направление 2.2. История и археология, област на висше образование 2. Хуманитарни науки, се провежда по специалността „История и цивилизации“, за ОКС „бакалавър“.

А 1. За ОКС „бакалавър“:

По Сфера 1. Образователна дейност:

Оценка за съответствието по критерий 1.1: „Обучението на студентите се провежда според изискванията по образователно-квалификационни степени и съгласно образователната мисия, цели и задачи на ВУ“:

Учебната документация за специалността в професионалното направление е разработена в съответствие с действащите нормативни изисквания, при отчитане на практики в обучението на сходни специалности в български и чужди висши училища. Налични са стандарти за разработване на учебната документация и процедури за разработване и актуализиране на учебните планове и програми. Учебната документация се създава, развива и модернизира в съответствие с идеите на двете образователни системи – българската и американската.

Поддържа се балансираност между задължителни, избираеми и факултативни дисциплини, развива се и висок процент на избираемост както между отделните курсове, така и между модулите и допълнителните специализации, продиктувани от спецификата на организацията на учебния процес в АУБ.

Ежегодно се извършва проучване на мнението на студентите и на потребителите на кадри, резултатите от които се използват при обновяването на учебната документация. Няма отклонение от установения от НАОА капацитет.

Спазена е Наредба № 21 от 30 септември 2004 г. за прилагане на система за натрупване и трансфер на кредити във висшите училища за брой часове за придобиване на един кредит.

Обучението на студентите в АУБ, в професионално направление 2.2 История и Археология, ОКС „Бакалавър“ – специалност „История и цивилизации“, се провежда в **пълно съответствие** според изискванията за ОКС „бакалавър“, както и с образователната мисия, цели и задачи на университета.

Оценка за съответствието по критерий 1.2: „Обучението на студентите се осъществява от преподавателски състав с необходимия профил и квалификация“:

Обучението на студентите по специалностите от професионално направление в АУБ е осигурено само от преподаватели на първи ОТД. Хабилитираните преподаватели на ОТД, които характеризират направлението са 7 души. Възрастовият състав на преподавателите е 54.7 г.

Прегледът на притежаваните от преподавателите научни специалности в АУБ показва, че, те притежават характерните за ПН 2.2. История и археология специалности, които осигуряват академична среда за развитие на професионалното направление.

Обучението на студентите се осъществява от преподавателски състав, който е в **пълно съответствие** с необходимия профил и квалификация.

Оценка за съответствието по критерий 1.3. „За обучението на студентите е създадена, поддържа се и се развива материално-техническа и информационна база, специализирана за обучението в професионалното направление“:

Има достатъчен брой работни места за аудиторна и лабораторна работа. Лабораторната площ за изследователска работа е 6.8 кв.м. В компютърните зали съотношението е 46.5 квадратни метра на 100 студенти. Всички учебни зали са оборудвани с мултимедийни блокове, включващи съвременна цифрова аудио-, видео- и компютърна система, които обслужват образователния процес.

Библиотеката на АУБ е на най-съременно технологично ниво. Тя поддържа не само огромен брой книги, но и е участник в електронното снабдяване на студенти и преподаватели с необходимата информация и ресурси. Компютърните конфигурации са достатъчни; На 100 студенти се падат 29.5 компютри, но в мрежата на НБУ са свързани 225 лични електронни устройства на 100 студенти. Има достатъчна специфична учебна изследователска база в научните центрове. Интернет е достъпен във всички зали и корпуси. Налично е голямо разнообразие на достъпни софтуерни пакети за преподаватели и студенти. Налична е програма за разкриване и предотвратяване на плагиатство

За обучението на студентите е създадена, поддържа се и се развива материално-техническа и информационна база, която е специализирана и е в **пълно съответствие** за обучението в професионалното направление.

Оценка за съответствието по критерий 1.4. „Обучението на студентите отговаря и се придържа към съвременните методи на преподаване и оценяване на постиженията им“:

Изградена е добра организация за поддържане и развиване на съвременните методи в преподаване на учебния материал и водене на практическите занятия и за оценяване на постиженията на студентите. Студентските успехи и проучванията върху качеството на учебния процес са станали нормална практика. Има създадени добри условия и административни процедури за привличане на български и чуждестранни студенти.

Периодично се анализират и огласяват резултатите, свързани с методите на преподаване и оценяване на постиженията на студентите, като се взема предвид и студентското мнение. Обучението на студентите залага на модерни, интерактивни методи на преподаване.

Осигурена е мобилност на студентите чрез частично обучение в избрано от тях ВУ в страната и чужбина. АУБ поддържа активни споразумения по програмата Еразъм. Студентите имат достъп до няколкостотин университета – членове на американската Международна програма за студентски обмен (ISEP – International Student Exchange Program).

Обучението на студентите отговаря и се придържа към съвременните методи на преподаване и оценяване на постиженията им и е в **съществено съответствие** за обучението в професионалното направление.

Оценка за съответствието по критерий 1.5. „Полагат се специални грижи за високото качество на обучението по профилиращите дисциплини“:

Профилираните дисциплини се четат от достатъчен брой преподаватели на първи ОТД. Осигурените с учебници и учебни пособия профилирани дисциплини са близки до максималното. Полаганите специални грижи за реално високото качество на обучението по профилиращите дисциплини са в **пълно съответствие** с изискванията за професионалното направление.

Б. За професионалното направление като цяло.

Констатации за резултатите от извършеното оценяване по Сфера 1:

Професионалното направление 2.2. История и археология, от област на висше образование 2. Хуманитарни науки, което се провежда по специалността „История и цивилизации“, за ОКС “бакалавър“ в АУБ осигурява обучение, съобразно мисията и целите на университета. Учебната документация за специалностите е разработена в съответствие с действащите нормативни изисквания, при отчитане на добрите практики в обучението на сходни специалности в български и чужди висши училища. Налични са стандарти за разработване на учебната документация и процедури за разработване и актуализиране на учебните планове и програми.

В учебните планове се поддържа балансираност между характерните за АУБ задължителни пет сфери от курсове: университетски курсове, общообразователни курсове, задължителни към специалността курсове, избираеми към специалността и свободно избираеми курсове. Налице е висок процент на избираемост във всички различни сфери на предлаганите курсове. Ежегодно се извършва проучване на мнението на студентите и на потребителите на кадри, резултатите от които се използват при обновяването на учебната документация. Няма отклонение от установения от НАОА капацитет. Спазена е Наредба № 21 от 30 септември 2004 г. за прилагане на система за натрупване и трансфер на кредити във висшите училища за брой часове за придобиване на един кредит. В съответствие със спецификата на обучението във АУБ професионалното направление има достатъчен научнопреподавателския състав на ОТД. В АУБ е налице преподавателски състав на ОТД за водене на профилиращите дисциплини, които са предвидени в учебния план.

Изградена е и непрекъснато се развива материално-техническата и информационна база, която осигурява провеждане на качествена образователна и научно-изследователска дейност.

Обучението на студентите в АУБ, които са в професионално направление 2.2. История и археология, от област на висше образование 2. Хуманитарни науки, което се провежда по специалността „История и цивилизации“, за ОКС “бакалавър“ е съобразно действащото законодателство и се осъществява в адекватни форми на обучение. То отговаря на съвременните тенденции в развитието в областта на професионалното направление.

По Сфера 2 А: Научноизследователска дейност:

Оценка за съответствието по критерий 2.1.А: „В професионалното направление се организира, поддържа и развива научноизследователска дейност на преподавателския състав“:

Осигурява се включването на преподавателите от професионалното направление в изпълнението на изследователски проекти. Повечето от изследователските проекти, в които преподавателите от направлението активно участват на национално и международно ниво, се осъществяват в сътрудничество и чрез финансиране от институции в Европа и САЩ. За някои от проектите преподавателите получават финансиране и институционална подкрепа от АУБ.

Поддържа се научноизследователската активност на академичния състав. Научно-изследователската продукция на академичния състав включва издаване и редактиране на книги или глави от книги, публикуване на статии в научни списания, рецензиране на книги и др. Изследователските резултати са международно ориентирани и на високо научно ниво. През последните пет години членовете на академичният състав на академично направление „История и цивилизации“ в АУБ са автори на 135 публикации, цитирани 563 пъти в други научни публикации. Преподавателите са автори на три книги и редактори на три книги, всички рецензирани; освен това са публикувани 11 статии в престижни рецензирани научни списания, 24 рецензирани глави на книги, написани са 13 рецензии. Преподавателите са участвали в 70 конференции, 45q от които извън България, като 50 от техните 70 доклада на конференции са рецензирани.

Периодично се анализират и оценяват резултатите от научноизследователската дейност и се определят приоритетите.

Създадени са условия (административни и организационни) за разпространение в подходяща форма на изследователските резултати от обществен, научен и приложен интерес.

Научноизследователската дейност се изразява в **пълно съответствие** с изискванията на критерия.

Оценка за съответствието по критерий 2.2.А: „В професионалното направление се организира, поддържа и развива научноизследователска дейност на студенти и докторанти“:

Осигурява се включването на студентите в изпълнението на изследователски проекти. Възможността за включване на студентите в изпълнението на изследователски проекти в АУБ е гарантирана от вътрешно-университетските правилници.

Студентските участия с доклади в научни форуми за периода са 27 направени от 24 студенти. Общият брой на студентските научни публикации за периода е 10.

Научноизследователската дейност се изразява в **съществено съответствие** с изискванията на критерия.

Оценка за съответствието по критерий 2.3.А: „Високо качество на публикациите на студентите, докторантите и преподавателите“:

Публикациите на преподавателите, докторантите и студентите в направлението преминават през научно рецензиране и редактиране. Интелектуалната собственост на резултатите от научноизследователската дейност в изданията на АУБ е надеждно защитена. Всички издания са снабдени с необходимите регистрационни индекси. АУБ гарантира авторските права на чужди продукти. Има наличен софтуер за плагиатство.

Осигуреният механизъм за високото качество на публикациите е в **съществено съответствие** с изискванията на критерия.

Констатации за резултатите от извършеното оценяване по Сфера 2:

Преподавателите и студентите от ПН имат добри публикационни възможности. Изследователската и творческата дейност на преподавателите и студентите е разписана във правилниците и присъства в оперативната документация на направлението.

Съществува утвърдена практика за огласяване на резултатите от научноизследователската дейност и възможности за информиране на академичния състав и студентите от професионалното направление.

Научноизследователската дейност е на високо ниво и е в унисон с изискванията на критерия.

По Сфера 3. Управление на образователния процес:

Оценка за съответствието по критерий 3.1.: „Има изградена организация за управление на качеството на учебния процес и на свързаната с него преподавателска дейност“.

Организацията на управлението на качеството на образованието в АУБ се регулира чрез система за оценяване и поддържане на качеството на обучението и на академичния състав съгласно чл. 6, ал. 4 от ЗВО. Собствената документация, свидетелстваща за дейност по управление на качеството, включва: Протоколи от заседанията на Комисията по образователната политика към Настоятелството; Доклади на Първия заместник-ректор и Декана на преподавателите до Настоятелството и Общото събрание на преподавателите; Годишен доклад на офис „Институционални проучвания“; Протоколи от дейността на комисиите, чиято дейност е пряко свързана с качеството; Писмени препоръки на Екипа по атестация на преподавателите, Първия заместник-ректор и Ректора при атестиране на преподавателите; Резултати от студентското оценяване на преподаването и курсовете, провеждано всеки семестър и представляващо фактор при атестацията на преподавателите; Документация в резултат на Процедурата за анализ на академичната програма; Протоколи от Общото събрание на преподавателите за одобряване на промени в учебния план и др.

Осигуреният механизъм за управление на учебния процес и преподавателската дейност е в **пълно съответствие** с изискванията на критерия.

Оценка за съответствието по критерий 3.2.: „Има изградена организация за проследяване на реализацията на завършилите обучението студенти“.

Професионалното направление има организация за проследяване на реализацията на завършилите обучението си. Поддържа се база данни за завършилите студенти, която се попълва непрекъснато. За периода есен 2009 г. – пролет 2014 г. 18 студенти са завършили със специалност „История и цивилизации“. Има налична информация за реализацията на 12 от тях. 7 от тези студенти са учили или учат за магистърска или докторска степен. 2 от тези 7 работят след завършване или по време на обучението си за магистърска или докторска степен. 5 работят, без да са учили за по-висока степен. Общо работещите са $5+2=7$ студенти, или 58% от тези, за които е налична информация.

Студентите завършили специалност „История и цивилизации“ през акредитирания петгодишен период са продължили образованието си във много престижни магистърски и докторски програми.

АУБ е в постоянен контакт с основните си потребители на кадри. Съществува система за анкетиране на работодателите относно удовлетвореността на работодателите;

Осигуреният механизъм за проследяване на реализацията на завършилите студенти е в **пълно съответствие** с изискванията на критерия.

Констатации за резултатите от извършеното оценяване по Сфера 3:

Налична е периодична оценка, вътрешна самооценка, като вътрешните одити са всяка година. Отчитането на студентското мнение е регулярно на всички нива в АУБ. ВУ събира и анализира реална информация за качеството на образователния процес чрез анкети.

Относителният дял на реализиралите се от направлението е над 90%. АУБ провежда целенасочена политика и действия за проследяване реализацията на възпитаниците си.

Управлението на образователния процес е на съвременно и постоянно актуализиращо се равнище.

По Сфера 4. Конкурентоспособност на обучението в професионалното направление.

Оценка за съответствието по критерий 4.1. „Новаторски практики в обучението“.

Използва се платформата за електронно обучение на АУБ Elearn, която е въведена през учебната 2013/14 г.

Преподавателите постепенно включват нови методи на преподаване, използвайки постиженията на електронното обучение и новите възможности за обучение. Всички дисциплини се преподават с използването на модерни технологии. АУБ предоставя достатъчно ресурси с разнообразие на литература, от която може да се прави подбор за курсовете. Включването в обучението на нова литература в обучението също е постоянен процес.

Предлаганият учебен материал се актуализира постоянно.

Наблюдаваните новаторски практики са в **пълно съответствие** с изискванията на критерия.

Оценка за съответствието по критерий 4.2. „Познаване на конкурентната среда на обучението в професионалното направление“.

Конкурентната среда в професионалното направление се проучва непрестанно и ръководството на АУБ се съобразява с развитието на образователния процес в другите университети. Обществената среда, в която функционира направлението, също се взема предвид. Голям брой числови данни за АУБ се събират в годишния доклад на офис „Институционални проучвания“.

Чрез анкети на офис „Завършили студенти“ се проверява мотивацията на студентите по време на приема, обучението и след дипломирането им. Има постоянна връзка с потребителите на кадри. АУБ поддържа „Кариерен център“.

Описаните мерки и действия за добро познаване на конкурентната среда са в **съществено съответствие** с изискванията на критерия.

Оценка за съответствието по критерий 4.3. „Национални и международни позиции и възможности“.

Извършва се международен обмен, който става чрез платен творчески отпуск на преподавателите; споразумения по програмата Еразъм; договори с други университети; финансова подкрепа за участието в международни конференции. Преподаватели от направлението участват в проекти, финансирани с международна подкрепа, от държавата или университета: 41 международни, 21 национални и 7 университетски проекта. За петгодишния период преподавателите от професионалното направление са участвали в 45 международни конференции и са представили 35 лекции в чужбина.

За периода има 3 пътувания на преподаватели от специалността „История и цивилизации“, които са по програмата „Еразъм“. За петте учебни години 18 студенти са завършили АУБ специалността „История и цивилизации“, 1, от които е избрал да учи по програма за обмен за един семестър, в друг университет. За същия период в АУБ са учили, по програми за обмен с други университети, 24 с историческа специалност, 6 от които – по програма „Еразъм“.

Преподавателите от „История и цивилизации“ са подпомогнати и от институционалните споразумения за сътрудничество и обмен. Сред тях са с историческите факултети на европейски университети в контекста на програмата „Еразъм+“.

Академичният състав има приноси в научното обслужване на бизнеса и държавата чрез експертна, консултантска дейност и проектна дейност. Преподавателите помагат и участват в неправителствени организации, редакционни колегии на специализирани издания.

Представените национални и международни позиции и дейности на преподаватели и студенти са в **съществено съответствие** с изискванията на критерия.

Констатации за резултатите от извършеното оценяване по Сфера 4:

Поддържа се собствен масив с информация за съдържанието на сродни специалности. Разработването на нови курсове и включването им в обучението е постоянен процес. Разработването и включването на нова литература в обучението е постоянен процес.

Системата за проучване на конкурентната среда функционира. Проучва се мнението на постъпващите, обучаващите се и завършилите студенти.

Участието на преподаватели в международни, национални и вътрешни проекти са съсредоточени основно към изследователската дейност на преподавателите. Международните проекти на преподаватели не само не се ограничават, а съществува ясна система за тяхното увеличаване. Международните командировки и специализации на преподавателския състав са гъвкаво разположени и могат да бъдат използвани за развитие на персоналната научноизследователска кариера на преподавателите, като не само се гарантира финансирането, а и неговото гъвкаво използване от няколко източника.

В резултат на констатациите за резултатите от извършеното оценяване, проведено на **27.01.2016 г. (Протокол №2)**, на основание чл.88а, ал.5, т.1 от ЗВО и чл. 38, ал.2 от ПДНАОА, членовете на Постоянната комисия гласуваха оценки по критериите за програмна акредитация на професионални направления по десетобалната система, в съответствие с чл. 79 (1) на Закона за висшето образование.

След обобщаване на резултатите от гласуването, в съответствие с приетите от Акредитационния съвет на НАОА “Правила за гласуване на процедури за акредитация и за оценяване на проекти”, Постоянната комисия по хуманитарни науки и изкуства взе следното **РЕШЕНИЕ:**

1. Дава програмна акредитация на професионално направление 2.2 История и археология от област на висше образование 2. Хуманитарни науки на Американски университет в България, на основание обща оценка: 9.00 (девет цяло):

за ОКС „бакалавър“:

1. „История и цивилизации“ - редовна форма на обучение;
2. Срокът на валидност на акредитацията е **ШЕСТ години**, в съответствие с чл. 79, ал. 4 от ЗВО.
3. Определя капацитет на професионалното направление 2.2 История и археология на Американски университет в България, както следва:
за ОКС „бакалавър“ – **30 студенти в редовна форма на обучение.**
Общо за професионалното направление 30 студенти.

Постоянната комисия по хуманитарни науки и изкуства формулира следните **препоръки**:

1. Да се увеличи приложността в обучението на студентите чрез опознаване на терен на паметниците на цивилизациите в България.

Срок: Постоянен, с ежегодно отчитане.

2. Да се активира участието на студенти от специалността в конференции, кръгли маси и др. научни и спортни срещи, организирани от студенти от сходни специалности, в други университети на България.

Срок: Постоянен, с ежегодно отчитане.

Председател на ПКХНИ:
(проф. Людмил Христов)